

KÖRKÉP

ALGYÓ. Márton-napi tánczai mulatságra várják az érdeklődőket péntek este 6 órától a faluházba. A rendezvény vendége a szegedi Szabó Zoltán és szabadcsapata. Elsőként a legkisebbek sajátíthatják el a néptánc alapjait, majd este 8 órától a felnőtteknek szerveznek tánczást. Az oktatás után pedig kórtáncal ér véget a multság.

MÓRAHALOM. Folyamatosan javítják, aszfaltozzák a város útjait. Legutóbb elkészült a Rákóczi tér teljes úthálózatának rekonstrukciója. Az összesen 540 méter hosszú szakasz aszfaltozása 15 millió 500 ezer forintba került. A Csongrád Megyei Területfejlesztési Tanács pályázatán 13 millió 700 ezer forintot nyertek a mórachalmiak. A hiányzó összeget az önkormányzat biztosította. A Rákóczi téri munkálatokkal egy időben befejeződött a kiskertek előtti út kiszélesítése, illetve aszfaltozása is. Ennél a beruházásnál a SAPARD-pályázaton 26 millió 100 ezer forintot kapott a város. Az önkormányzat pedig 17 millió 500 ezer forinttal egészítette ki a költségeket.

ÖTTÖMÖS. Magyar László-émléknapot szerveznek a közönségben péntek délelőtt 9 órától. A művelődési házban 10 órakor Bata Ferenc polgármester köszönti a vendégeket. Krizsán László Afrika-kutató, a történelemtudományok doktora pedig a magyar afrikai küldetés múltjáról beszél. Ezt követően az óvodások és az általános iskolások megemlékező műsort adnak. A község határában lévő emlékparkban végül megkoszorúzzák az öttömösi kötődésű Magyar László Afrika-kutató kopjafáját.

RÖSZKE. Befejezte a Százholdas Pagon Óvoda a Comenius minőségfejlesztési modell kiépítését. Ennek keretében már egy éve partnerközpontú formában tevékenykednek az intézményben. A napokban pedig auditáltatták az óvoda működési folyamatainak teljes körű szabályozottságát. Az óvodát nevelés játékkal, mesével című program egyik első vezetőjeként a röszkei intézmény mára olyan eredményeket mondhat magáénak, amelyek alapján nemcsak a környező, hanem az egész régió bázisóvodája is lehet.

ÜLLÉS. A hagyományokhoz híven az idén rendeznek nyugdíjas-találkozót a művelődési házban. A több mint 25 éve működő helyi klub minden évben meghívja a szomszédos települések nyugdíjas szervezeteit. Ma délután 5 órától a kiskundorozsmai és a mórachalmi idősök látogatnak el Üllésre. A házigazdák és vendégeik műsorral köszöntik egymást, majd közös zenéléssel, táncal, illetve beszélgetéssel ér véget a találkozó. A rendezvény vendége Botka László országgyűlési képviselő. Üllés lélekszáma 3 ezer 200 fő. Ebből hatvan éven felül 670-en vannak. A nyugdíjasklub nyolcvan tagja rendszeresen jár közösen kirándulni, illetve havonta több alkalommal is szerveznek összejöveteleket.

SZEGED. Indiától hazáig címmel Rostás-Farkas György cigány költő, író, politikus tartott előadást tegnap a szegedi TEMI Bibliotéka Könyvtárban (Kálvária sgt. 14.). Az előadóval Reigl Endre újságíró beszélgetett. A rendezvényen közreműködtek a Móra Ferenc Általános Iskola diákjai.

A batyus turisták ideje lejárt, konszolidált szelek fújnak a Cserepes soron

Utcát nyitottak a kínaiak

Aki kis pénzből tetőtől talpig fel akar öltözni, annak ma is a szegedi Cserepes sorra kell ki-ballagnia. Tizenhárom évvel a rendszerváltás után „kordában tartott” kereskedők árulnak a piacon.

A csípős novemberi reggel ellenére tömegek vonulnak át a zeb-rán a Vámház tér irányából a Cserepes sor felé. A tősgyökeres szegedi ebből rögtön megállapíthatja – anélkül, hogy a fejét egy bizonyos irányba fordítaná –, hogy megérkezett a villamos. A vásárlók között a hétköznapi miatt több az idős ember, mint a fiatal, több a szakadtabb külső, mint az elegáns, de a kép mindenképpen vegyes. Akárcsak a világ összes bolhapiacán, itt is akad, aki olcsó vasalót, pufidzsekit, Lada-alkatrészt, hamis parfümöt, rizses csokit, avagy csak egy rozsdás szöveget keres. Melle-sleg a rendszerváltás óta divatok, márkák jöttek és mentek, de a jugó rizses csoki állandó cikk maradt. Halottak napja előtt a koszorú is kelendő, az árakat látva megállapítom: olcsóbb itt venni, mint másutt a városban.

Az árusok már magukra öltöt-ték a sűrűt, de a helypénzt sze-dők is alig látszanak ki a meleg sapka és kabát alól. Hétköznapi van, a villamosnyi ember elvész a hatalmas területen, a pavilonok és a sátrak között. *Bikádi János*, a Cserepes sori Piac Kft. ügyvezetője a látványt a számok nyelvére fordítja: 400 pavilont, 100 sátrat adnak bérbé, asztalról egyszerre 370-en árulhatnak. És akkor még nem említette az alkalmi árusokat, akik napi 300 forintos négyzetméterenkénti helypénz ellenében szabadulhatnak meg a család kinőtt és elhordott ruháitól, feleslegessé vált könyveitől, dísz tárgyaitól. Egy a

Egy vietnami kereskedő a kínaiak között, a szegedi Cserepes sori piacon.

Fotó: Gyenes Kálmán

lényeg: ne új holmit és ne kereskedelmi mennyiséget kínáljanak, mert ahhoz már engedély szükséges. Továbbá az ilyen jellegű ipart csak alkalmyszerűen lehet űzni. Megállapodunk, holnap akár én is kiállhatnék az otthonról hozott kacattal, meg sem ugatnának az adóellenőrök és a vásárosok.

– Ma már csak profi kereskedők árulnak a Cserepesen – jellemzi a változó idöket az ügyvezető –, vége a batyus turisták korszakának. Holott 1989 környékén éppen miattuk hozták létre a piacot, ezért, hogy kerítésen belülről „rendezzék” a KGST-országokból érkezett árusokat. A külföldieknek már 1995 óta nem

engedélyezik az árusítást, csak azoknak, akik Magyarországon letelepültek, egyéni vagy társas vállalkozást hoztak létre. A profil letisztult, az ellenőrzés pedig szoros.

Mára külföldinek leginkább a kínaiak számítanak – nekik külön utcájuk van a Cserepesen –, de csak származásukat illetően, hiszen bejegyzett vállalkozásuk Magyarországon található. Itt élnek, itt adóznak. *Bikádi János* szerint az árusok fele távol-keleti: 1992 tájéka még csak öt kínai árult Szeged hivatalos bolhapiacán, mára 140 pavilont és legalább annyi asztalt bérelnék. Az igazgatóság éppen ezért „kínai referenst” is alkalmaz főállásban

Erdős István személyében, aki tud a nyelvükön, valamint képes kezelni a konfliktusokat, mivel szociális munkás szakon szerzett főiskolai diplomát.

A messzi földről érkezett kereskedők azonban, hiába vertek itt gyökeret, nem túl beszédesek és elrejtőznek a fényképezőgépek lencséje előtt. Pufit, azaz *Xu Zhang Pinget* kivéve, aki Sanghajban volt filmrendező, mielőtt – egy kanadai kaland után – Szegedre települt volna. Magyar felesége, két kisfia van, és nagyon jól érzi magát ruhaárusként a Cserepesen. A szegedieket nyitott szívű és különleges embereknek tartja.

FEKETE KLÁRA

Cigánysorsok a falon a szegedi Bartókban

Két roma festő, *Ráczné Kalányos Gyöngyi* és *Kun Pál* festményeiből nyílt november 8-ig megtekinthető kiállítás a Bartókban.

MUNKATÁRSUNKTÓL

A Cigány Oktatási Egyesület, a Szegedi Cigány Kisebbségi Önkormányzat és a Romaart Alapítvány rendezésében Cigánysors – cigánymesterségek címmel *Ráczné Kalányos Gyöngyi* és *Kun Pál* festményeiből látható tárlat a szegedi Bartók Béla Művelődési Központban. A megnyitón *Pászti Ágnes*, az önkormányzat kulturális tanácsnoka mutatta be a nehéz sorsú alkotókat, akik gyönyörű, élénk színekkel megfestett képeiken az embertelenül nehéz munkát, a családi élet örömeit, tradicionális mesterségeiket és néphagyományait örökítették meg.

Ráczné Kalányos Gyöngyi 1965-ben Komlón született, cigánytelepen lakott, korán megismerkedett a festéssel. – Amikor

elkezdtem festeni, élénk színeket használtam. Virító kéket, világos rózsaszínt és narancssárgát. Madarakat, szárnyas embereket, a nyarat, a telet, a cigánytelepet, cigány gyerekeket és a papától meséket festettem le. Nyolcéves koromtól négy testvéremre kellett vigyázni, főzni, takarítani. Szüleim elvárták tőlem, hogy úgy gondozzam testvéreimet, mint egy felnőtt. Az iskolában nem ment a tanulás, hisz nem volt senki, aki segítsen nekem. A festészet azonban egyre több örömet adott. Szabadnak éreztem magam ilyenkor, és azért festettem szárnyas embereket és kétféjű nőket – meséli indulásáról a festőnő, aki ma öt gyermek édesanyjaként alkot.

A ráckevei romafestő. Így ismerik a másik kiállító művészt, *Kun Pált*, akinek első kiállítását 1975-ben rendezték meg. Lassan három évtizede viszi vászonra a magyarországi cigányság életét, dokumentálva a már kihalóban lévő mesterségeit, értékeit.

Ráczné Kalányos Gyöngyi képei előtt a Bartókban. Fotó: Karnok Csaba

Szemközt: Pető Ivánnal

MUNKATÁRSUNKTÓL

Minden héten szerdán este nyolckor látható a szegedi Városi Televízió és a Délmagyarország közös műsora, a Szemközt, amelyben a meghívott stúdióvendéget egy tévériporter és a Délmagyarország valamelyik új-

ságírója kérdezi aktuális témáról. A mai adásban *Pető Ivánt*, az SZDSZ Országos Tanácsának, valamint az országgyűlés kulturális bizottságának elnökét kérdezi *Márok Tamás* és *Órfi Ferenc*. A beszélgetés szerkesztett változatát lapunk szombati Szieszta mellékletében olvashatják.

Mátrix 3 világpremier egy időben mindenhol

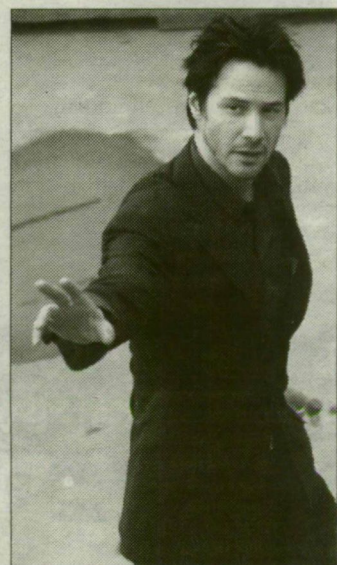
Ma kitör a forradalom

Véget ér a háború gépek és emberek közt, de addig még hátravan a végső összecsapás *Neo* és *Smith* között. Magyarországon ma délután 3 órakor mutatják be a *Mátrix-trilógia* befejező részét, a *Forradalmak* című epizódot. Csongrád megyében a mozik felkészültek az utolsó rohamra.

Ma a világ hatvannégy országában ugyanabban az órában mutatják be a *Mátrix-trilógia* befejező epizódját, a *Forradalmak*. Magyarországon szerencsés helyzetben van, hiszen míg az ausztráliai Sydneyben közép-európai idő szerint éjfélkor, az amerikai Los Angelesben pedig reggel hatkor kezdik vetíteni a filmet, addig hazánkban délután 3 óra a premier időpontja.

A film forgalmazója, a Warner Brothers ezzel a szokatlan, szimultán vetítéssel próbálja megakadályozni, hogy az interneten terjedő kalózmások csökkentsék a cég bevételeit. A Forradalmak egyébként, mint a folytatások általában, még látványosabb, még izgalmasabb lesz, mint az ezt megelőző két epizód.

A film egyik legnagyobb összecsapását *Smith* ügynök és *Neo*

A film egyik főszereplője, a *Neot* alakító *Keanu Reeves* a *Mátrix Forradalmak* bemutatóján. MTI Telefoto: Paul Miller

között nyolc héten keresztül forgatták, de azt megelőzően hónapokig dolgoztak a technikai háttér kiépítésén. A szakadó esőben játszódó jelenethez külön esőgépet gyártottak, mivel a rendezők óriási méretű esőcseppeket szerettek volna látni a filmvászonon.

HÍREK

PONTOSÍTÁS

Zárólták Cselovszkinéék vagyonát címmel jelent meg a napokban a Florin Rt. vezetői ellen folyamatban lévő nyomozásról szóló írásunk, amelyet ezúton szeretnénk pontosítani. A címben természetesen nem Cselovszkiné családja, hanem a vezérigazgató és a cikkből szintén szereplő marketingigazgató vagyonára céloztunk.

ÚJ KRISTÓ-KÖNYV

Nem magyar népek a középkori Magyarországon címmel jelent meg *Kristó Gyula* akadémikus új könyve, amelynek bemutatóját a magyar tudomány napja alkalmából rendezik meg a Somogyi-könyvtárban ma este 6 órakor. A történész szerzővel *Blazovich László* egyetemi tanár, a Csongrád Megyei Levéltár igazgatója beszélget.

PETŐ ÉS A MÉDIA

Média – közszolgálatosság – politika címmel ma 5 órától beszélgetést hallhatnak az érdeklődők *Pető Iván* szabad demokrata politikussal, az országgyűlés kulturális bizottságának elnökével a szegedi MTESZ-székházban, a Kígyó utca 4. alatt. Moderátor *Márok Tamás* újságíró.

BIOKÉMIÁRÓL A FŰ-VÉSZ KLUBBAN

Kötetlen beszélgetést rendeznek ma 18 órától a szegedi Fű-vész Klubban (Fűsú u. 4.) Istenről és a biokémiáról „Kerestem istent s magamat sem leltem” mottóval. Az alkohol- és drogmentes övezet gondolatbresztől és önbizalom-növelő körébe minden érdeklődőt várnak.

VISCONTI-FILM AZ OLASZ KÖZPOTBAN

A szegedi Olasz Kulturális Központ és a budapesti Olasz Kultúrintézet az SZTE Olasz Tanszékének közreműködésével Retrospectiva del cinema Italiano (Visszatekintés az olasz filmművészetre) címmel 11 estés vetítéssorozatot indított. Ma 18 órától *Luchino Visconti* 1942-es *Ossessione* című filmjét vetítik az Olasz Kulturális Központban (Szeged, Dugonics tér 2.). A további vetítések is keddenként 18 órától kezdődnek.

Az utolsó részben a Zion városának katonái küzdenek, hogy visszaverjék az őrszemek támadását, miközben *Smith* ügynök minden másodperccel egyre erősebbé válik, s az a célja, hogy elpusztítsa az egész birodalmat a való világgal és a *Mátrixszal* együtt. Az *Orákulum* újabb útmutatót ad *Neonak*, aki azonban nem bízik a nőben. *Neo* és *Trinity* a gépek városának szívébe utaznak, ahol *Neo* ismét egy érdekes figurával, a gépek legfőbb vezérével, *Deus Ex Machinával* találkozik. Hogy itt mi történik, s hogyan végződik a végső összecsapás *Neo* és *Smith* között, az kiderül ma délután 3 órától a szegedi mozikban.

Vörösné Séllei Emmától, a Belvárosi mozi vezetőjétől megtudtuk, aki minél előbb szeretné megnézni a filmet, jobban teszi, ha idejében megrendeli a belépőjét, mivel nagyon fogynak a jegyek. – A film kópiájával a forgalmazó futárral hajnalban indulnak el Budapestről, s korán reggel érnek vele Szegedre. Annak érdekében, hogy biztonságban legyen a filmszalag, az is elképzelhető, hogy ráülök a film dobozára – tette hozzá nevetve a Belvárosi mozi vezetője.

A. T. J.